

Fons, een verhaal over vrijheidsbeperking

Fons komt op de leeftijd van 80 jaar na een ziekenhuisopname op de beveiligde afdeling van het rusthuis terecht. Hij was er tevoren al vier jaar op de 'open' afdeling, maar het dolen en weglooptgedrag namen te fel toe.

Zijn 'nieuwe' kamer bevindt zich in de gang tussen de verpleegpost en de uitgang van de afdeling. Fons kan het niet nalaten om bezoekers en medebewoners aan te klampen. Soms is hij zelfs wat agressief. 's Nachts neemt de onrust erg toe. Hij dwaalt veel rond, roept en loopt in andere kamers binnen.

Wat kunnen we daaraan doen?

De huisarts past de medicatie aan, maar dan neemt het valrisico wel behoorlijk toe.

De verpleging organiseert een overleg met huisarts en familie. Tijdens dit overleg suggereert de hoofdverpleegster om Fons naar een kamer in een andere gang te verhuizen. Als bij wonder verdwijnt het storend gedrag. Fons is veel rustiger, meegaand en klampt nog maar zelden andere mensen aan.

Na een tweetal jaren gaat het stilaan minder goed. Fons zakt regelmatig door zijn benen. Bedsponden verhogen bij hem het valrisico omdat hij er 's nachts al eens durft over te klimmen.

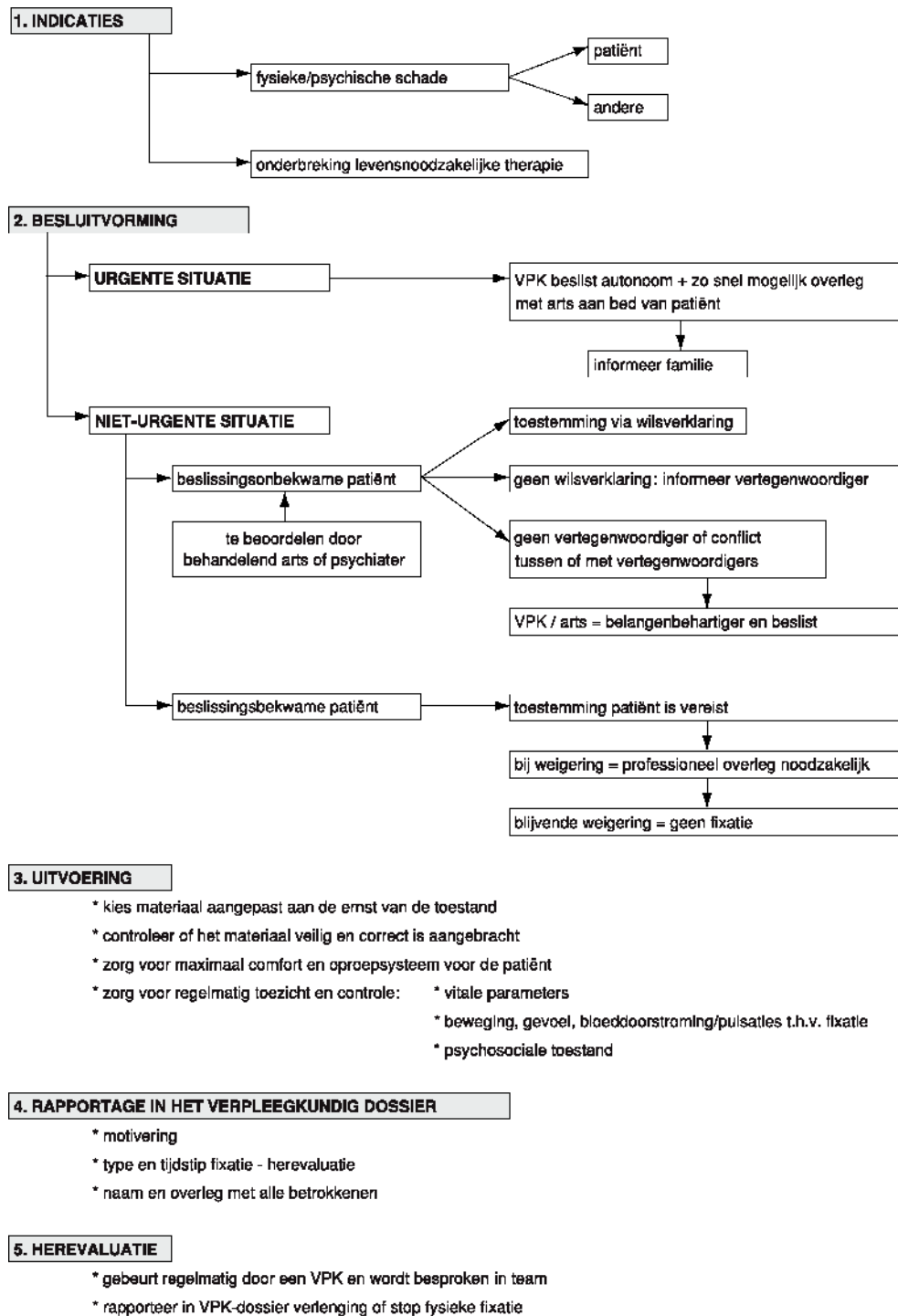
Wat nu gedaan?

...

De kinesist beslist de gangrevalidatie op te drijven en slaagt er vrij goed in om Fons overdag zonder veel risico met een rollator te laten rondlopen. Voor 's nachts krijgt hij een extra laag bed met een halve sponde en een valmatras naast het bed. De verpleging zet een bewegingssensor aan die matras, die de nachtverzorging alarmeert. Zo kan die tijdig ingrijpen als hij het bed verlaat. Dit gebeurt maar één- of tweemaal per week en meestal vinden ze hem dan terug op het toilet. Na verloop van tijd gebeurt dat steeds minder.

Medicatieschema

Resident: FONS	Kamer: xx			Dokter: XXXX	
Medicatie	vorm	Ochtend	Middag	Avond	Slapen
CARDIOASPIRINE 100 mg	Tabl	1			
ESCITALOPRAM 10 MG	Tabl	1			
INDAPAMIDE EG 2,5	Drag	1			
NESTROLAN 100 mg	Tabl				1
PANTOMED 20 mg	Tabl	1			
PARACETAMOL TEVA 1 g	Tabl	1			1
Risperidon EG 1 mg	Tabl		1		1,5

(Bron: Tijdschrift voor Geneeskunde 2006, nr 23)

Alternatievenbundel voor vrijheidsberoving: inhoudsopgave

Inhoudsopgave		
De best passende maar ook de minst ingrijpende maatregel	8	
Uitleg VBM-score: een hulpmiddel, geen vaststaand feit	10	
Hulpmiddelwijzer.nl	11	
Basis voor vrijheid	13	
Geen alternatief	14	
Cliëntgerichte aandacht en bejegening	16	
Heldere communicatie	18	
Medisch onderzoek	20	
Aanpassen fysieke ruimte	21	
Signaleringsplan	22	
Toezicht	24	
Slapen	26	
Algemene tips voor slapen zonder vrijheidsbeperking	27	
Alternatieven in bed	28	
Ballendeken	29	
Epilepsie alarm	30	
Bepolstering van het bed	31	
		Extra laag bed 32
		Optische sensoren 33
		Rolkussen 35
		Krabhandschoenen 38
		Armspalk 39
		Tentbed 40
		Bedbox 42
		Alternatieven om het bed 43
		Valmat naast het bed 44
		Bedbeugel 45
		Blauw-verrijkt licht 46
		Nachtverlichting 48
		Bepolstering van de slaapkamer 51
		Bewegingsmelder 52
		Verlaten kamer melding 54
		Akoestische bewaking 56
		Camera 58
		Zitten 60
		Algemene tips voor zitten zonder vrijheidsbeperking 61
		Relaxstoel 62
		Opsta-alarmering in de stoel 64
		Ballenstoel 65
		Half rolstoelblad 66
Bewegen	67	
Veilig bewegen	68	
Algemene tips voor veilig bewegen	68	
Sta- en loophulpmiddelen	71	
Trippelstoel	72	
Heupbeschermer	74	
Beschermhelm	75	
Drukvest	76	
Vrijheid binnen	77	
Open deuren	78	
Loopcircuit	82	
Belevingsgang	83	
Oriëntatieverlichting	85	
Leef- of loopcirkels	86	
Trapaanpassingen	88	
Traplift	89	
Halve deur	90	
Vrijheid buiten	91	
Open deuren	92	
Zintuigtuin	94	
Biometrie	96	
GPS	97	
		Dagbesteding en activiteiten 99
		Algemene tips bij dagbesteding en activiteiten 100
		Muziek 104
		Clowns 105
		Activiteitentimer 106
		Dier-aai-project 108
		Meer bewegen 110
		Herinneringen ophalen 112
		Snoezelstoel 114
		Rustgevende bedden 115
		Mindfulness voor medewerkers 116
		Mindfulness voor cliënten 118
		Digitale fotolijst 120
		Beeldhorloge 122
		Spraakhorloge 124
		Tijdslot TV 126
		Eten en drinken 127
		Algemene tips voor eten en zonder vrijheidsbeperking 128
		Toestaan voorkeuren 129
		Praktische aanpassingen 130
		Fingerfood 131
		Tafelschikking 134
		Maaltijdritueel 135

Bron: Vilans Ruim 80 alternatieven voor vrijheidsbeperking,

<https://www.vilans.nl/docs/vilans/publicaties/alternatievenbundel-vrijheidsbeperking.pdf>)